

«Βυζαντινή Καστοριά»: Εφαρμογή Πορισμάτων του Φόρουμ από την Ι. Μητρόπολη

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας](#)

Στο Φόρουμ για τον Θρησκευτικό Τουρισμό με τίτλο «Βυζαντινή Καστοριά», που πραγματοποιήθηκε στην Καστοριά τον Ιανουάριο του ενεστώτος έτους 2023, τέθηκαν οι βάσεις για την ανάπτυξη και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, του λεγομένου «Θρησκευτικού Τουρισμού» στην περιοχή μας.

- του [Μητροπολίτου Καστορίας Καλλινίκου](#)

Ας σημειωθεί ότι το Φόρουμ είχε συνδιοργανωθεί από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, την Ιερά Μητρόπολη Καστορίας, τον Δήμο Καστορίας, την Εφορεία Αρχαιοτήτων και τον Σύνδεσμο Ξενοδόχων Καστορίας.

Είναι σημαντικά τα Πορίσματα του Φόρουμ, τα οποία πυροδότησαν κάποιες δράσεις, μεταξύ των οποίων ήταν η έναρξη ενεργειών για την ένταξη Μνημείων της Καστοριάς στον κατάλογο προστατευόμενων Μνημείων της UNESCO, η συγκρότηση ομάδας εργασίας στην Ιερά Μητρόπολη Καστοριάς για το θέμα αυτό κλπ.

Εφαρμόζοντας, ως Μητρόπολη, τα Πορίσματα του Φόρουμ, με τα πενιχρά μέσα που διαθέτουμε, κυρίως με τον εθελοντισμό και την αγάπη για την ιστορία, για τους Ναούς μας, για την Καστοριά, ξεκινήσαμε δειλά-δειλά μια καμπάνια ενημέρωσης των Ιερών Μητροπόλεων και των Ενοριών της Ελλάδος και τουριστικών Πρακτορείων, σε πρώτη φάση, και τους απευθύναμε πρόσκληση να επισκεφθούν την Καστοριά, και εμείς, ως Μητρόπολη, να τους βοηθήσουμε να επισκεφθούν τους Ναούς, να ασπασθούν τις ιερές Εικόνες τους, να προσευχηθούν, να ανάψουν ένα κεράκι, να θαυμάσουν και εν τέλει να αγαπήσουν την Καστοριά.

Τα Πορίσματα του Φόρουμ που μας οδήγησαν στην πρώτη αυτή δράση είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«- Το Φόρουμ ανταποκρίθηκε στο κοινό αίτημα όλων των παραγόντων της περιοχής για την ανάπτυξη του λεγομένου θρησκευτικού τουρισμού στην περιοχή μας, για την ανάδειξη του εν πολλοίς κρυμμένου πλούτου της πόλης και της Επαρχίας της Καστοριάς και για την ενεργοποίηση μιας εναλλακτικής μορφής ανάπτυξης του τόπου μας.

- Η Καστοριά και η ευρύτερη περιοχή της έχει μια μοναδικότητα ως προς τον μεγάλο πλούτο βυζαντινών μνημείων.

- Τα Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά μνημεία της Καστοριάς παραμένουν «ζωντανά», δηλαδή εν λειτουργία, και η πνευματικότητά τους ικανοποιεί και τις ανάγκες των σύγχρονων ανθρώπων.

-- Υφίσταται διάκριση μεταξύ τουρίστα και προσκυνητή, ως προς τα κίνητρα και την συμπεριφορά».

Στα πλαίσια αυτά επιχειρήσαμε την πρώτη αυτή προσπάθεια ενημέρωσης (μπορείτε να διαβάσετε την σχετική ανακοίνωση ΕΔΩ), και νομίζω σε διάστημα

ενός έτους από σήμερα, θα μπορέσουμε να έχουμε μια εικόνα πορείας της προσπάθειας αυτής, με την βοήθεια και των άλλων συνδιοργανωτών φορέων.

Ως Μητρόπολη, βεβαίως, μας ενδιαφέρει και η ανάδειξη των Ναών μας και η ψυχική ωφέλεια των προσκυνητών.

Οπωσδήποτε, η Ιερά Μητρόπολη δεν μένει μόνο στην ενημέρωση και πρόσκληση αυτή. Ήδη εφάρμοσε για πρώτη χρονιά το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Υιοθετώ ένα Μνημείο», και επεξεργάζεται και άλλες δράσεις προς περαιτέρω εφαρμογή των Πορισμάτων του Φόρουμ.

Άρθρο - επαλήθευση των Πορισμάτων του Φόρουμ

Πρόσφατα δημοσιεύθηκε από την Εταιρεία VICE, και αναδημοσιεύθηκε και σε τοπικά μέσα, μια έρευνα ή μάλλον μια άποψη ενός δημοσιογράφου της, σχετικά με το τουριστικό ενδιαφέρον διαφόρων πόλεων της Ελλάδος. Προσωπικά δεν γνωρίζω και δεν είμαι βέβαιος για τις λεπτομέρειες του δημοσιεύματος αυτού, δηλαδή για τα κίνητρα, τις πηγές κλπ. Ο ίδιος ο αρθρογράφος μας προειδοάζει, γράφοντας: «προφανώς, καθένας έχει άλλη αντίληψη και τα δικά του κριτήρια για το τι βρίσκει ωραίο σε μία πόλη. Προφανώς, επίσης, όλες οι πόλεις αυτές σου δίνουν περισσότερο από έναν λόγο να τις επισκεφτείς».

Αφήνοντας κατά μέρος, λοιπόν, τα κίνητρα και την μέθοδο του άρθρου, το δεχόμαστε κατ' αρχάς ως ένα ενυπόγραφο κείμενο, το οποίο επαληθεύει εκόν άκον το δικό μας Φόρουμ.

Η εταιρεία αυτή, ή ο δημοσιογράφος της, παρουσιάζουν τα προσόντα της Καστοριάς ως τουριστικού προορισμού, απαριθμώντας τα εξής: την λίμνη, τα δύο βουνά (Γράμμο και Βίτσι, προφανώς), τα παλαιά αρχοντικά, το πράσινο, τα «πλακόστρωτα». Γράφει επί λέξει: «Χτισμένη δίπλα σε λίμνη και ανάμεσα σε δύο βουνά, γεμάτη παλιά αρχοντικά, γωνίες και πολύ πράσινο. Πλακόστρωτα που έχουν νόημα και πολλή ηρεμία. Από τις ωραιότερες πόλεις της Ελλάδας».

Από τις διαπιστώσεις ή απόψεις του άρθρου λείπει παντελώς ο πολιτιστικός, ιστορικός και θρησκευτικός θησαυρός της Καστοριάς.

Αυτό έχει δύο αναγνώσεις: Ή δεν υπάρχει ο θησαυρός αυτός, και άρα δεν ασχολούμαστε με αυτό το θέμα, ή υπάρχει αλλά δεν έχει αναδειχθεί όπως του αξίζει και αξίζει στην Καστοριά.

Προφανώς ισχύει το δεύτερο, δηλαδή υπάρχει αλλά δεν έχει αναδειχθεί ο πολιτιστικός πλούτος της Καστοριάς και δεν τον γνωρίζουν οι επισκέπτες της.

Επίσης υπάρχει διπλή ανάγνωση ως προς τις μελλοντικές δράσεις των φορέων της πόλεως στις οποίες θα μπορούσε να κατευθύνει η αποδοχή του άρθρου αυτού. Ή στρέφουμε όλες τις δράσεις μας στην φύση -την οποία ούτως ή άλλως μας χάρισε ο Δημιουργός-, ή αναδεικνύουμε και τα άλλα προσόντα -ιστορικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά- των προγόνων μας, της ιστορίας μας, της Καστοριάς μας, δυναμώνοντας επί πλέον την θέση της.

Σύμφωνα με τα Πορίσματα του Φόρουμ που συνδιοργανώσαμε οι πέντε προαναφερθέντες Φορείς, πρέπει να στραφούμε στην δεύτερη κατεύθυνση, της ανάδειξης, δηλαδή, των Μνημείων μας.

Συγκεκριμένα στα Πορίσματα του Φόρουμ περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

«- Οι όποιες ενέργειες προς τον κοινό σκοπό της ανάπτυξης του Θρησκευτικού Τουρισμού (Προσκυνηματικών Περιηγήσεων) γίνονται με συνεργασία όλων των Αρχών και Φορέων του τόπου.

- Η Καστοριά και η ευρύτερη περιοχή της έχει μια μοναδικότητα ως προς τον μεγάλο πλούτο βυζαντινών μνημείων.

- Υφίσταται άμεση ανάγκη για προετοιμασία των κατάλληλων δομών για την

περαιτέρω ανάπτυξη του Θρησκευτικού Τουρισμού.

- Είναι αρμοδιότητα και υποχρέωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γενικότερα της Πολιτείας για έργα υποδομής σε προσκυνήματα και θρησκευτικά μνημεία».

Συνεπώς, και με το άρθρο αυτό επιβεβαιώνονται τα συμπεράσματα και τα Πορίσματα του σημαντικότερου Φόρουμ «Βυζαντινή Καστοριά» και δίνεται έναυσμα για περαιτέρω δράσεις στήριξης και για έργα υποδομής προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης του λεγομένου Θρησκευτικού Τουρισμού.

Τέτοια έργα θα μπορούσε να είναι, έργα και δράσεις για την πρόσβαση στους Ναούς, έργα ανάδειξης των ιδίων των Ιερών Ναών, έργα ανάδειξης του περιβάλλοντος χώρου τους, προγράμματα πολεοδομικής ενοποίησης των Μνημείων κ.π.α., που είναι αρμοδιότητα άλλων Φορέων.

Μια ακόμη επαλήθευση από το μέλλον

Ανάμεσα στα πολλά άλλα προγράμματα που μπορούν να καταρτισθούν για την στήριξη και ανάπτυξη των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων ήδη τέθηκε ως σοβαρή πρόταση η ιδέα του Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Συμεών, Καστοριανού την καταγωγή, για την κατάρτιση Ευρωπαϊκού Αναπτυξιακού Προγράμματος για την ανάδειξη των Θρησκευτικών Προορισμών κατά μήκος του νέου οδικού άξονα Ε65, με κύρια σημεία την Υπάτη Φθιώτιδος, τα Μετέωρα και την Καστοριά.

Η πρόταση αυτή κατατέθηκε πρόσφατα από τον Σεβασμιώτατο με εισήγησή του κατά την Διεθνή Έκθεση Λαμίας.

Νομίζω ότι και αυτή η πρόταση έρχεται ως εφαρμογή των Πορισμάτων του Φόρουμ «Βυζαντινή Καστοριά», όπως για παράδειγμα:

«- Και η ευρύτερη περιοχή της Καστοριάς που πλαισιώνει την Βυζαντινή Πολιτεία της διαθέτει επίσης πνευματικό, πολιτιστικό, ιστορικό, αρχαιολογικό πλούτο που συνδυάζεται με το φυσικό κάλλος και της πόλης και της ενδοχώρας.

-- Τα μνημεία της Καστοριάς συνδέονται με τα θαυμάσια εκκλησιαστικά μνημεία των Πρεσπών, και αποτελούν μια ευρύτερη ενότητα για τους επισκέπτες - προσκυνητές - ταξιδιώτες.

- Η σύνδεση των μνημείων της Καστοριάς με άλλα μεγάλα προσκυνηματικά κέντρα, όπως με τα Μετέωρα και το Άγιον Όρος, είναι επιθυμητή και εφικτή».

Πάντως, η Ιερά Μητρόπολη Καστοριάς ξεκίνησε δειλά-δειλά τα πρώτα δικά της βήματα προς εφαρμογή των όσων συζητήθηκαν και συναποφασίσθηκαν στο κοινό Φόρουμ «Βυζαντινή Καστοριά» και προς τον κοινό σκοπό της ανάδειξης του εκκλησιαστικού πλούτου και θησαυρού της Καστοριάς.

Ελπίζουμε ότι με την κοινή σύμπραξη, η προσπάθεια αυτή θα φέρει καρπούς πολλούς, και άμεσους και έμμεσους και σε βάθος χρόνου.-

Σχετικά άρθρα-σύνδεσμοι:

[-Δελτίο Τύπου καί Πορίσματα τοῦ Φόρουμ «Βυζαντινή Καστοριά»](#)

[-Ένημερωτικό Δελτίο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστοριᾶς γιά τίς Προσκυνηματικές Περιηγήσεις](#)